

"Proletarec" je
delavski list za
misleče čitatelje.

PROLETAREC

OFFICIAL ORGAN JUGOSLAV FEDERATION, S. P.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

GLASILO
PROSVETNE
MATICE J.S.Z.

ST. — NO. 1352.

Entered as second-class matter, December 6, 1931, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3d, 1879.

CHICAGO, ILL., 10. AVGUSTA (AUGUST 10,) 1933.

Published weekly at
2500 W. 24th St.

LETO — VOL. XXVIII

BORBA NA INDUSTRIALNEM POLJU NARAŠČA

Delavci si bodo razmere izboljšali le s svojo silo

Nov val zniževanja plač.—Koliko delavcev je nanovo vposljenih?—Vzroki "nepatriotičnih" stavk

V PREDSEDNIKA Roosevelta goji milijone ameriških delavcev velike nade. Bili so brez dela od enega do treh let. Okrog petnajst milijonov jih je še vedno brez zasluka. Ostromna večina onih, ki so zaposleni pa garajo za malenkostno plačo. Vsa ta množica izkorisčanih in bednih upa, da se dogodi kak pojav, ki spremeni razmere na bolje, da se prikaže od kod Mojzes, ki udari s palico, pa se odpre nove službe in plače se dvignejo. In res, pojavit se je Roosevelt in objubil skrajšati delavnik, zaposliti nove milijone delavcev in dvigniti plačo do višine, da bo zadoščala več kot pa samo za bori kruhek.

Na podlagi programa Rooseveltove administracije je kongres sprejel zakon za preureditev vsega gospodarskega življenja pod vladno kontrolo. Ta kontrola zdaj deluje. Zaučala je znižanje delavnika in določitev minimalnih plač. To je storila v namenu, da se dvigne kupna moč ljudstva, in da se vposli nekaj milijonov onih, ki so vsled strojev, predolgega delavnika in anarhičnega kapitalizma ob zaslukem.

Vse važnejše kompanije in ogromna večina malih je podpisalo provizorični Rooseveltov pravilnik, ki določa znižanje delavnika in minimalne plače. Optimisti so mislili, da bo to že v par tednih pripomoglo trem milijonom brezposelnih do zasluka. Nadejali so se tudi, da bodo plače vsled določb o minimalni mezi v skupni vsovi veliko višje kot so bile dosedaj.

Pa se ni že zgodilo ne eno drugo. Kompanije so zčasno res najele precej delavcev, kateri pa morajo deliti zaslukem s prejšnjimi zaposlenimi, tako da je skupna plača prav maščivka kakor poprej, medtem ko so cene potrebščin precej poskočile.

Rooseveltov program zahteva, da industrije "prostovoljno" določijo visino minimalnih plač. In res so jih industrialci določili, vlad pa jih je odobrila. Te plače varirajo od \$12 do \$15 na teden za stalno zaposljene delavce, kar se zaznata tice. Kompanije niso po novih naredbah nikomur dolžne plačevati več za ves teden dela kot omenjeno vstop, in v nekaterih obratih, npr. v pralnicah, je minimalna plača od \$6 do \$9 na teden, neglede na poznejša zanikanja v dnevnem časopisu.

Roosevelt je sicer na delodajalcev apeliral, da naj ne znižajo plač, ako so višje, kakor pa je v pravilniku določeno minimalna meza. Industrialci pa so hoteli vedeti, če je to le želja, ali je zapoved. Vprašali so, če smoje vzlic novemu pravilniku za industrije poljubno odslavljati delavcev in najemati nove, ako jih rabijo. In iz urada administracije za kontrolo nad industrijo so jim odgovorili, da smejo delavce odslavljati in najemati kakor jih je volja. Vse, kar vlad da nuj zahteva, je, da se drže v meji maksimalnega delavnika,

in da ne plačajo manj kot pa določajo v raznih pravilnikih postavke o minimalni mezi.

Na podlagi tega tolmačenja so mnoge kompanije odslovile tisoče boljje plačanih delavcev in najele nove po minimalni plači, ki jo določujejo pravilniki. V marsikakšnem podjetju so bile plače na ta način znižane, ne pa zvišane, kakor je namen zakona — vsaj na papirju. Smatrajo, da je zaston, če plačajo \$14 na teden.

In zato danes marsikdo, ki je imel junija še \$20 na teden in več, prejema le "minimalno" plačo, ki jo je odobrila sicer vlad za zadostno, toda ista vlad trdi v statistiki delavskoga departmanta, da je za dostojno preživljvanje družine potrebna plača od \$35 do \$45 na teden.

Vsled novih krvic je med starih delavcev zavrelo in nastale so stavke, posebno v predilnicah, in med premogarji na poljih mehkega premoga v Pensylvaniji. Razni podjetniki so namreč v mnogih tovarnah in rudnikih novi pravilnik za "ekonomsko rekonstrukcijo" izrabili za poslabšanje delovnih razmer, predvsem za znižanje plač in za povečanje naganjanja pri delu. Novih delavcev pa so vposlili prav malo.

Tako so delavci v kritični ura začeli v čezdalje večjem številu spoznavati, da pride "new deal" edino tako se organizira. Zato pristopajo zdaj v unijo takoreko brez kakega večjega urgiranja od strani organizatorjev. In če bodo vodstva unij kos nalogi, bo v teku dobrega leta več delavcev organiziranih v svobodnih unijah, kot kdajkoli prej v zgodovini te dežele.

Kapitalisti so v strahu vsled tega navala mase v uniji, in še bolj se vzrujavajo radi stavk, ki so po njihovem mnenju in po nazorih Rooseveltove administracije nepatriotične. Pod to masko patriotizma, kakor si ga seveda tolmačijo izkorisčevalci, bodo razbili marsikakšen odpor izkorisčanih in bednih. Tudi stavka premogarjev v Penni je bila uradno končana pod takim pritiskom. Toda vera ameriških delavcev v svojo silo narašča, in to je predpogoj za zmago in resnični "new deal".

Tudi še tako dober socialistični list je brez vrednosti, ako ne doseže mase, kateri je namenjen.

Ali se je že kdaj dogodilo, da bi bil kak ameriški preident ali governer poslal vojake proti onim, ki zaposlujejo delavce? To je — proti izkorisčevalcem, ki bogate na ravnem proletarcev?

Ali je kdaj kak šerif ukazal svojim deputijem, da naj pretepoj lastnike tovaren ali rudnikov?

Ali je kdaj kak sodnik izdal sodno povelje, ki bi delavcem pripomoglo k zmagi v stavkah?

Well, take reči se v tej svobodni deželi zdaj še ne dogajajo, ker je vsa oblast, vključivši tista, ki danes kontrolira celo hišo, pod popolnim vplivom profitarskega, to je, izkorisčevalnega sistema.

ČAKANJA NA SLUŽBE NI ŠE KONEC

Vzlic kampanji v kapitalističnem časopisu pod vodstvom vladnih publicistov, ki dan za dnem pripovedujejo, kako se množice delavcev vračajo nazaj v tovarne, je resnica ta,

da je število nezaposlenih zmanjšano še prav majhen odstotek. Na sliki je tovarniško poslopje v Clevelandu, in pa množica onih, ki prihajajo pred vhode v nadi, da dobe zasluzek.

Z DELAVSKEGA SVETA

Socialisti v boju in agitaciji za unije.

Socialistična stranka je sporočila unjam, da jim je na razpolago z vsemi svojimi članimi v agitaciji za organiziranje delavcev. V poslednjih tednih je pridobila tisoče delavcev v uniji. V stavkah, ki so se vrstile, od kar je med delavstvom zavel nov duh odprtosti, so socialistični agitatorji predložili posebnemu odboru, ki naj preiskuje in razstavlja v prvih vrstah.

Zrtve razrednega boja.

V končani stavki premogarjev v Pensylvaniji je bilo par delavcev ubitih, mnogo ranjenih in še več pa pretepenih in preganjanjih. Vzlic terorju pa je stavka širila kakor požar in je vzela pod svoje okrilje že blizu 40,000 rudarjev, ko je bila na intervencijo predsednika Roosevelta ustavljena. V Brownsville, Pa., je moralna poseči v kaos milica, ker je šerif s svojimi deputiji preočitno pomagal kompanijam.

Kompanijam ni za unije.

V poganjanjih med kompanijami in vladno upravo za gospodarsko obnovbo so zastopniki izkorisčevalcev brezobzirno proti priznanju svobodnih unij. Premogovniške družbe v Pensylvaniji, ki jih kontrolira jeklarski trust, so na vse pretegnili proti U. M. W. of A., ki je na glasu za zelo konservativno unijo. Ampak kompanije tudi ne marajo. Da-lj bodo svoje stališče spremene v poganjanjih za pravilnik premogovniške industrije, je vprašanje. Odvisi pač, s kolikšno energijo bodo predstavniki delavcev zahtevali pravice za one, ki spravljajo premog na površje, in v koliko jim bo pravljena pomagati Rooseveltova administracija. Zadnjič, ko je Roosevelt ustavil stavko v Penni, je premogarjem obljubil, da ne bo pozabil na njihove koriste v novem pravilniku.

Kapitalisti so v strahu vsled tega navala mase v uniji, in še bolj se vzrujavajo radi stavk, ki so po njihovem mnenju in po nazorih Rooseveltove administracije nepatriotične. Pod to masko patriotizma, kakor si ga seveda tolmačijo izkorisčevalci, bodo razbili marsikakšen odpor izkorisčanih in bednih. Tudi stavka premogarjev v Penni je bila uradno končana pod takim pritiskom. Toda vera ameriških delavcev v svojo silo narašča, in to je predpogoj za zmago in resnični "new deal".

Tudi še tako dober socialistični list je brez vrednosti, ako ne doseže mase, kateri je namenjen.

ČEMU SO VOJAKI IN DEPUTIJI?

Ali je kdaj kak sodnik izdal sodno povelje, ki bi delavcem pripomoglo k zmagi v stavkah?

Well, take reči se v tej svobodni deželi zdaj še ne dogajajo, ker je vsa oblast, vključivši tista, ki danes kontrolira celo hišo, pod popolnim vplivom profitarskega, to je, izkorisčevalnega sistema.

Ali je kdaj kak šerif ukazal svojim deputijem, da naj pretepoj lastnike tovaren ali rudnikov?

Ali je kdaj kak sodnik izdal sodno povelje, ki bi delavcem pripomoglo k zmagi v stavkah?

Well, take reči se v tej svobodni deželi zdaj še ne dogajajo, ker je vsa oblast, vključivši tista, ki danes kontrolira celo hišo, pod popolnim vplivom profitarskega, to je, izkorisčevalnega sistema.

Fred Henderson pride v Ameriko

Stavka prepovedana.

Cikla civil service komisija je izdala naredbo, s katero prepoveduje mestnim uslužbenecem v kateremkoli oddelku sredstvo stavke v bojih za svoje zahteve. V nobenih okoljih ne smejo skupno zapustiti dela. Vsa nosoglasja morajo predložiti posebnemu odboru, ki naj preiskuje in razstavlja o njih.

Aretirani stavkarji.

V Philadelphiji je policija aretirala koncem julija blizu dve sto delavcev in delavk, ki so piketirali pred tovarno za izdelovanje kravat. Zahtevali so boljše delovne pogoje in plačo, ki bi zadoščala za stanarnino in hrano.

Doba stavk na vidiku.

Stavke se ne množe samo v Zed. državah, nego tudi v drugih.

V Readingu, Pa. — Poletno strankino šolo, ki se vršila v takojšnjem Socialističnem parku, je obiskalo 40 mladih članov stranke. Klubi in okrajne organizacije, ki želes Hendersona za govornika, naj se obrnejo na Clarence Seniorja, 549 Randolph st., Chicago. On je avtor klasične v popularne knjige "The Case for Socialism" in več drugih del.

40 socialistov posetilo šolo

Reading, Pa. — Poletno strankino šolo, ki se je vršila v takojšnjem Socialističnem parku, je obiskalo 40 mladih članov stranke. Klubi in okrajne organizacije, ki želes Hendersona za govornika, naj se obrnejo na Clarence Seniorja, 549 Randolph st., Chicago. On je avtor klasične v popularne knjige "The Case for Socialism" in več drugih del.

Reading, Pa. — Poletno strankino šolo, ki se je vršila v takojšnjem Socialističnem parku, je obiskalo 40 mladih članov stranke. Klubi in okrajne organizacije, ki želes Hendersona za govornika, naj se obrnejo na Clarence Seniorja, 549 Randolph st., Chicago. On je avtor klasične v popularne knjige "The Case for Socialism" in več drugih del.

Reading, Pa. — Poletno strankino šolo, ki se je vršila v takojšnjem Socialističnem parku, je obiskalo 40 mladih članov stranke. Klubi in okrajne organizacije, ki želes Hendersona za govornika, naj se obrnejo na Clarence Seniorja, 549 Randolph st., Chicago. On je avtor klasične v popularne knjige "The Case for Socialism" in več drugih del.

Reading, Pa. — Poletno strankino šolo, ki se je vršila v takojšnjem Socialističnem parku, je obiskalo 40 mladih članov stranke. Klubi in okrajne organizacije, ki želes Hendersona za govornika, naj se obrnejo na Clarence Seniorja, 549 Randolph st., Chicago. On je avtor klasične v popularne knjige "The Case for Socialism" in več drugih del.

Reading, Pa. — Poletno strankino šolo, ki se je vršila v takojšnjem Socialističnem parku, je obiskalo 40 mladih članov stranke. Klubi in okrajne organizacije, ki želes Hendersona za govornika, naj se obrnejo na Clarence Seniorja, 549 Randolph st., Chicago. On je avtor klasične v popularne knjige "The Case for Socialism" in več drugih del.

Reading, Pa. — Poletno strankino šolo, ki se je vršila v takojšnjem Socialističnem parku, je obiskalo 40 mladih članov stranke. Klubi in okrajne organizacije, ki želes Hendersona za govornika, naj se obrnejo na Clarence Seniorja, 549 Randolph st., Chicago. On je avtor klasične v popularne knjige "The Case for Socialism" in več drugih del.

Reading, Pa. — Poletno strankino šolo, ki se je vršila v takojšnjem Socialističnem parku, je obiskalo 40 mladih članov stranke. Klubi in okrajne organizacije, ki želes Hendersona za govornika, naj se obrnejo na Clarence Seniorja, 549 Randolph st., Chicago. On je avtor klasične v popularne knjige "The Case for Socialism" in več drugih del.

Reading, Pa. — Poletno strankino šolo, ki se je vršila v takojšnjem Socialističnem parku, je obiskalo 40 mladih članov stranke. Klubi in okrajne organizacije, ki želes Hendersona za govornika, naj se obrnejo na Clarence Seniorja, 549 Randolph st., Chicago. On je avtor klasične v popularne knjige "The Case for Socialism" in več drugih del.

Reading, Pa. — Poletno strankino šolo, ki se je vršila v takojšnjem Socialističnem parku, je obiskalo 40 mladih članov stranke. Klubi in okrajne organizacije, ki želes Hendersona za govornika, naj se obrnejo na Clarence Seniorja, 549 Randolph st., Chicago. On je avtor klasične v popularne knjige "The Case for Socialism" in več drugih del.

Reading, Pa. — Poletno strankino šolo, ki se je vršila v takojšnjem Socialističnem parku, je obiskalo 40 mladih članov stranke. Klubi in okrajne organizacije, ki želes Hendersona za govornika, naj se obrnejo na Clarence Seniorja, 549 Randolph st., Chicago. On je avtor klasične v popularne knjige "The Case for Socialism" in več drugih del.

Reading, Pa. — Poletno strankino šolo, ki se je vršila v takojšnjem Socialističnem parku, je obiskalo 40 mladih članov stranke. Klubi in okrajne organizacije, ki želes Hendersona za govornika, naj se obrnejo na Clarence Seniorja, 549 Randolph st., Chicago. On je avtor klasične v popularne knjige "The Case for Socialism" in več drugih del.

Reading, Pa. — Poletno strankino šolo, ki se je vršila v takojšnjem Socialističnem parku, je obiskalo 40 mladih članov stranke. Klubi in okrajne organizacije, ki želes Hendersona za govornika, naj se obrnejo na Clarence Seniorja, 549 Randolph st., Chicago. On je avtor klasične v popularne knjige "The Case for Socialism" in več drugih del.

Reading, Pa. — Poletno strankino šolo, ki se je vršila v takojšnjem Socialističnem parku, je obiskalo 40 mladih članov stranke. Klubi in okrajne organizacije, ki želes Hendersona za govornika, naj se obrnejo na Clarence Seniorja, 549 Randolph st., Chicago. On je avtor klasične v popularne knjige "The Case for Socialism" in več drugih del.

Reading, Pa. — Poletno strankino šolo, ki se je vršila v takojšnjem Socialističnem parku, je obiskalo 40

PROLETAREC

List za interes delavskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Indija Jugoslovanska Delavska Tiskovna Država, Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zvezze MAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$8.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00. Inštitutivno: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpoznejše do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekugega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaitz
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States, One Year \$2.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00. Foreign Countries, One Year \$8.00; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 W. 26th ST., CHICAGO, ILL.
Telephone: Rockwell 2864.

546

Kje se dobri delo?

Industrija poljedelskih strojev je velik obrat. Rooseveltov program za zaposlitev večjega števila delavcev, za določitev minimalnih plač in maksimalnega delovnika je navdušeno sprejela in nabila proglašene v svojih tovarnah. Ko pa so jo vladni agenti vprašali, koliko je vposilila delavcev več vseled novega programa, so managerji odgovorili, da o kakem zaposljevanju novih delavcev zdaj ni govor. To pride šele kadar doseže prosperitet "tudi" farmarje, kar pa se leta ali dve ne bo že zgodovalo. Tudi v drugih obrah se izgovarjajo, ker morajo zdaj priznati, da klub skrajšanemu delavniku niso najeli novih delavcev. Nezaposlenost je torej vseled novih naredb prav malo zmanjšana in brezposelnim delavcem bodo morali še čakati na obljuhljene prilike za zaslužek.

Odmev iz Washingtona na protest JSZ

V zadnjem številki smo poročali o protestu, ki ga je poslala eksekutiva JSZ Rooseveltovemu administratorju novega rekonstrukcijskega zakona generalu Hugh Johnsonu z ozivom na zahteve jeklarskega trusta, kateri hoče, da mu vlada prizna ter podpre kompanijske unije ter pomaga zatirati delovanje svobodnih unij.

V krogih industrialcev, ki so brez pogojno za odprto delavnico, so se namreč čula začetki, da Rooseveltova kontrola nad industrijo ne pomeni oporo svobodnim unijam. Odgovorni uradniki so na konferencah magnatov zagotavljali, da vlada ne bo organizirala delavcev ne v svobodne ne v kompanijske unije, kajti zakon določa le, da imajo delavci pravico pogajati se z družbami kolektivno, ni pa nikjer določbe, ki bi družbe v to prisilia. V svojem originalnem pravilniku so jeklarske družbe, katere tvorijo eno temeljnega industrije te dežele, sporočile vladnemu zastopniku Hugh Johnsonu, da ne bodo dopustile v svojih tovarnah nikakih unij, razen kompanijskih. Delavstvo je proti temu protestiralo, kajti če bi vlada tak pravilnik potrdila, bi obveljal za vsa podjetja, ne samo za jeklarski trust.

Protest, ki ga je poslal tajnik JSZ v imenu eksekutive Hugh Johnsonu, je bil objavljen v prejšnji številki. Odgovor nanj je sledi:

NATIONAL RECOVERY ADMINISTRATION
Washington, D. C., July 28, 1933.Mr. Charles Pogorelec
3639 W. 26th Street

Chicago, Illinois.

Iron & Steel Code

Dear Mr. Pogorelec:

General Johnson has referred to me your telegram of July 26th inasmuch as I am in charge of the preparation of the code for the Iron and Steel Industry.

Your reference to the "reenslavement of the American workers" would indicate that you have overlooked the mandatory provisions with respect to labor which must be included in every code. You will find these on page 5 of the enclosed copy of the Industrial Recovery Act, Title 1, Section 7 (a).

Your attention also is directed to the enclosed Bulletin 1, Statement by the President, which fully expresses the general aims of the Act for the benefit of all.

Thanking you for your interest and hoping I have given you the information you desire, I remain

Yours very truly,

K. M. Simpson,
Deputy Administrator.

Tisoč delavskih organizacij in posameznikov je protestiralo proti pravilniku jeklarske industrije, in rezultat je, da je njen zastopnik "prostovoljno" umaknil zahtevo za vladno priznanje kompanijskih unij, izjavil pa je, da ostane stališče kompanij napram "zunanjam" unijam nespremenjeno. To pomeni, da si bo moralno delavstvo priznanje svojih unij samo izvojevati s stavkami in s politično akcijo, kajti general Hugh Johnson ne bo organiziral delavcev, niti jih ne bo Roosevelt ali demokratska stranka.

Depresija je utrdila ameriško ljudstvo, pravi neki kapitalistični urednik, ki še ne ve, kaj pomeni kriza in beda v delavčevi družini.

"NEW DEAL" IN PREMOGARJI V PENNSYLVANIJI

PENNSYLVANIA

• PITTSBURGH • HARRISBURG
• BROWNSVILLE • MT. GRETNNA
• UNIONTOWN

WVA

MARYLAND

Izlet kluba št. 114 in pev. zbor "Svoboda" v prid Proletarca.

PO COLORADU

FRANK ZAITZ

"Vam na vzhodu je lahko," mi je reklo rojak v neki koloradski naselbini. "Posebno še v Chicagu vam ni sile," je pristavil. Razumljivo sem se vanj in videl v njegove misli: "Tam imate blagajne, pet milijonov v eni, kak milijon v drugi, par milijonov v Jolietu, pa je vam lahko. Nam pa, ki le plačujemo, pa je tako težko." Ko sem to prebral v njegovih očeh, sem ga vprašal, kako kaj "razmere". Pojasnil je, da so zdaj še zelo slabe, pa bo še kmalu boljše, ker se predsednik Roosevelt na vso moč trudi, da dobre delavci spet nazaj v službe, stare plače in prosperitet.

V hiši znanega rojaka v Denverju visi poleg drugih tudi Rooseveltova slika. Na obeh straneh nabožne, in sredi Roosevelt! "Vidiš, tale bo storil, da bo spet dobro v Ameriki," mi je zagotovil. V hiši je bil vasovalec, napreden rojak, ki je pristavil: "Roosevelt je največji socialist, kar jih je še bilo v Ameriki." In dotedi ugledni rojak je komentiral: "You bet da je. Dobro, da ni kandidiral na socialističnem tiketu, ker ne bi nikoli izvoljen . . ."

Nekaj je južnem Coloradu mi je pravila rojakinja: "Za Prosveto in Proletarca ni našim ljudem zdaj prav nič. Samo Roosevelta hvalijo. Stepli bi se zanj vsako minuto."

Niso sicer vsi taki. Vendar pa je upanje v odrešeniško poslanstvo novega predsednika ogromno. Ko jih ukani, ko se njegovo reševanje kapitalizma ponesreči, pa bodo spet kleli — socialiste. Nekateri seveda. Druge pa bo premotil kak nov odrešenik.

V Denverju ni dosti dela. Kšeft s turisti je slab. Pravijo, da je nekaj kriva kriza, verljivo pa tudi svetovna razstava v Chicagu. Namesto, da bi prišli ljudje na sveži gorski zrak, potujejo v Chicago, da si ogledajo čikaške komedije in se parižijo v čikaški vročini, so mi domačini Denverčani.

Hribi in gore v okrožju Denverja in Colorado Springsa so komercializirani. Uslužnih ljudi ne manjka. Seveda, računajo tudi. In ker je danes število onih, ki bi lahko plačevali, malo, se to pozna tudi v hribih.

V Denverju dela nekaj naših rojakov v rudotoplinci. Te topilnice so poseben privilegij naših rojakov, od kar so prišli v to delo. V Denverju še priljivo obratuje. Nekateri delajo v klavnicah in drugih tovarnah mesnin, nekaj jih je vposljenih na železnici, drugi so raztrešeni pri raznih poslih. Reklj so mi, da brezposelnih med Slovencami ni dosti, ker se v Denverju dela ne izplača iskanje. Imao svojo dvorano, ki pa odgovarja le na indeks prepovedanih listov.

Tisti, ki go tega mnenja, imajo najbrž gotove vzroke. Vprašanje pa nastane, če bi se s premembro imenovali "Delavski List" ali "Delavski Glas". Do tega mnenja da je prisel na agitacijo, ker misli, da bi bilo potem laglje dobiti naročnike. Pravijo, da se ljudje v mnogih naselbih boje naročiti Proletarca, ker je prisel na tem potem dobro poznani in na indeks prepovedanih listov.

Neki član SSPZ me je odvedel k prijazni družini in mi jo predstavil za zelo napredno. Tudi čtajo slovenske liste, namešči Amerikanskega Slovenca in pa Glasilo KSKJ. Ker ni bilo časa, da bi govoril o vremenu in take reči, sem se vljudno poslovil in prav tako vljudno iskreno so mi naročili, da naj pozdravim Jeriča in Hrastarja pri Amerikanskem Slovencu v Chicagu. Obljubil sem, kot je pač navada, kadar dajejo ljudje naročila o pozdravih.

Neki član SSPZ me je odvedel k prijazni družini in mi jo predstavil za zelo napredno. Tudi čtajo slovenske liste, namešči Amerikanskega Slovenca in pa Glasilo KSKJ. Ker ni bilo časa, da bi govoril o vremenu in take reči, sem se vljudno poslovil in prav tako vljudno iskreno so mi naročili, da naj pozdravim Jeriča in Hrastarja pri Amerikanskem Slovencu v Chicagu. Obljubil sem, kot je pač navada, kadar dajejo ljudje naročila o pozdravih.

V Colorado Springsu, v tistem delu mesta, ki se je nekoč imenoval Colorado City, sva si z ženo v družbi Fr. Kluna ogledala "mill", v katerem meljejo, perejo, žgo in tope zlato rudo. Delo ni več tako naporno, kakor je bilo nekoč, ko sem prvič prisel v zapadne kraje, kajti zdaj delajo stroji in ljudje jih le operirajo. Toda ta dela so nezadržava kakor so bila. Smradu, dušljivega dima in plinov ne manjka. Vročina je v poletnih dneh nezorna. Delajo po 8 ur 7 dni v tednu za povprečno plačo kakih sto dolarjev na mesec.

Vodstvo kompanije je telegrafiralo Rooseveltu, da bo kooperiralo z njim pri zviševanju plač in zniževanju delavnikov, toda koncem julija, ko sem bil jaz v mlinu, niso delavci o kakšni taksi kooperaciji še ničesar vedeli. In če pride zniževanje delavnikov, jim bo znižana tudi plača, kajti kompanija jamra, da jo stane izločevanje zlate kovine iz rude več, kot pa dobi za zlato, ki ga sme zvadati le ameriški vladi po \$20 unčo.

V Pueblo je starci steelwork, ki je posest Colorado Fuel and Iron kompanije, od daleč mrtev kakor kak zapuščen grad. Nič več ni tistih visokih plameničnih jezikov, ki so nekoč sikali noč za nočjo visoko v zrak, nič več ni lokomotiv, kremov, piščalk in brizganja ter škrapanja vagonov, kakor nekoč. Le še kakih 800 delavcev je bilo vposljenih koncem julija, ki se vrste, da napravi vsakdo izmed njih po kake tri do štiri sihte na teden.

V listih je bilo sicer poročano, da prične z obratom tudi en plavž, toda 31. julija je bil nad vso to veliko kompanijo s petdeset milijoni dolarjev kapitala in imovine proglašen konkurs. Za upravitelja pa je zvezno sodišče imenovalo sedanjega predsednika družbe. Colorado Fuel and Iron kompanijo še vedno dominira Rockefellerjevi interesi. Bankrotirala je, ker že več let ni bilo znatenega naročila za železniške tračnice. Vodstvo kompanije pojasnjuje, da brez teh naročil ta tovarna ne more uspetati, in zato je gazila v velike izgube, katero bodo zdaj pomagali kriti upniki.

(Dalje prihodnjič.)

V naročju kapitalistične revolucije

ANTON GARDEN

Zadnja leta je bila Rusija pozorišče največjega svetovnega zanimanja radi svoje petletke. Svetu je dala idejo planiranje ekonomije, s katero preobrazuje dejelo. Te ideje tudi ni podprtih kapitalizem ni mogoč preveriti in tako smo videni posebno v Ameriki zanimanje za dogodek v Rusiji celo v krogih najkorenitejših kapitalistov. Najpopularnejše čtivo so bile knjige, članki in pozicije o Rusiji. Komisije in radovedni ljudje so hodili tja v dolgih procesijah.

Zadnje leta je Rusijo izpodrinila Amerika. V Rooseveltovem "new deal" ima uprte oči vse svet — izjemno je le Nemčija, ki je prepazljivo s pobijanjem marksistov in drugih antifašistov. V Angliji na primer delavski in kapitalistični krogovi bolj živahnog argumentirajo o novem ameriškem eksperimentu, kot so se včeraj zaključili, da "je konkurenca življene dobro" in "states rights", so jih kar čez noč zavrgli in se vrgli v naročje centralne politične avtoritete. Plutokrati, ki so se včeraj zaključili, da "je konkurenca življene dobro" in "states rights", so jih kar čez noč postali kolektivisti, seveda kapitalistični kolektivisti.

Stojimo na pragu nove dobe in — novih bojev. Besedi NOVI BOJE je treba poučiti. Boj bo med tremi družabnimi redi: med starim kapitalizmom, ki leži pred nami se, v prahu, med "novim" kapitalizmom, kateremu polaganje temelj v Washingtonu, in socializmom. Kapitalizem kot smo ga poznali do "new deal", je trenutno kapitaliral. Individualistični "robustnežev" ni več — spremeni so se iz Salvatora Pavla. Plutokrati, ki so še včeraj grmeli o "states rights", so jih kar čez noč zavrgli in se vrgli v naročje centralne politične avtoritete. Plutokrati, ki so se včeraj zaključili, da "je konkurenca življene dobro" in "states rights", so jih kar čez noč postali kolektivisti, seveda kapitalistični kolektivisti.

Zivimo res v izredno zanimivih dneh, v dobi največje kapitalistične revolucije, ki ne bo več vredno posledic na bojni razvoj dejele neglede kaščen bo rezultat.

Stojimo na pragu nove dobe in — novih bojev. Besedi NOVI BOJE je treba poučiti. Boj bo med tremi družabnimi redi: med starim kapitalizmom, ki leži pred nami se, v prahu, med "novim" kapitalizmom, kateremu polaganje temelj v Washingtonu, in socializmom. Kapitalizem kot smo ga poznali do "new deal", je trenutno kapitaliral. Individualistični "robustnežev" ni več — spremeni so se iz Salvatora Pavla. Plutokrati, ki so še včeraj grmeli o "states rights", so jih kar čez noč zavrgli in se vrgli v naročje centralne politične avtoritete. Plutokrati, ki so se včeraj zaključili, da "je konkurenca življene dobro" in "states rights", so jih kar čez noč postali kolektivisti, seveda kapitalistični kolektivisti.

Zivimo res v izredno zanimivih dneh, v dobi največje kapitalistične revolucije, ki ne bo več vredno posledic na bojni razvoj dejele neglede kaščen bo rezultat.

Stojimo na pragu nove dobe in — novih bojev. Besedi NOVI BOJE je treba poučiti. Boj bo med tremi družabnimi redi: med starim kapitalizmom, ki leži pred nami se, v prahu, med "novim" kapitalizmom, kateremu polaganje temelj v Washingtonu, in socializmom. Kapitalizem kot smo ga poznali do "new deal", je trenutno kapitaliral. Individualistični "robustnežev" ni več — spremeni so se iz Salvatora Pavla. Plutokrati, ki so še včeraj grmeli o "states rights", so jih kar čez noč zavrgli in se vrgli v naročje centralne politične avtoritete. Plutokrati, ki so se včeraj zaključili, da "je konkurenca življene dobro" in "states rights", so jih kar čez noč postali kolektivisti, seveda kapitalistični kolektivisti.

Zivimo res v izredno zanimivih dneh, v dobi največje kapitalistične revolucije, ki ne bo več vredno posledic na bojni razvoj dejele neglede kaščen bo rezultat.

Stojimo na pragu nove dobe in — novih bojev. Besedi NOVI BOJE je treba poučiti. Boj bo med tremi družabnimi redi: med starim kapitalizmom, ki leži pred nami se, v prahu, med "novim" kapitalizmom, kateremu polaganje temelj v Washingtonu, in socializmom. Kapitalizem kot smo ga poznali do "new deal", je trenutno kapitaliral. Individualistični "robustnežev" ni več — spremeni so se iz Salvatora Pavla. Plutokrati, ki so še včeraj grmeli o "states rights", so jih kar čez noč zavrgli in se vrgli v naročje centralne politične avtoritete. Plutokrati, ki so se včeraj zaključili, da "je konkurenca življene dobro" in "states rights", so jih kar čez noč postali kolektivisti, seveda kapitalistični kolektivisti.

Zivimo res v izredno zanimivih dneh, v dobi največje kapitalistične revolucije, ki ne bo več vredno posledic na bojni razvoj dejele neglede kaščen bo rezultat.

Stojimo na pragu nove dobe in — novih bojev. Besedi NOVI BOJE je treba poučiti. Boj bo med tremi družabnimi redi: med starim kapitaliz

P. ZOLA:

RIM

Poslovni Etim Kristan.

(Nadaljevanje.)

"Kontesina, svetiti nama morate. Vzemite to svetilko, pa posvetite malo niže, da vidimo stopnice. Gospod abbe, primite ga za noge, jaz ga pa vzamem pod pazduho. Pa se nič ne boje, srček ni tako težak."

Oh, ta pot po monumentalnem stopnišču z nizkimi stopnicami in z odstavki, ki so bili tak veliki kakor sobane! Okrutni prenos je bil s tem olajšan; ali kako teman je bil videti ta sprevod v mediji, brieči luči svetilke v Benedetini roki, ki jo je samo moč njene volje držala trdno iztegnjeno! Nobenega suma, nobenega diha ni bilo v stari, mrtvi hiši, kjer se je slišalo le kršenje zidov, počasno razdevanje, ob katerem so se stropovi docela razpokali. Viktorina je nadalje še petaje ukazovala, kar je bilo treba, Pierre, ki se je bal, da ne bi spodrsnil po stopnicah, se je prekomerno napenjal, tako da je bil kar brez sape. Velike sence so blazno plesele po širokih ploščah golih sten gor do visokega obočanega stropa. Tako neskončno se je zdelo nadstropje, da so se morali ustanoviti. Potem se je zopet nadaljeval počasni pochod.

Na srečo je bilo iz treh prostorov, iz sobe, kabineta za toaleto in salona obstoječe Darijevo stanovanje v prvem nadstropju poleg kardinalovega, v kriku proti Tiberi. Imeli so le še hodnik, kjer so morali paziti na svoje korake, in naposled so lahko položili ranjenca na njegovo posteljo in se oddahnili.

Viktorina je občutila tako zadostenje, da se je nasmejala.

"Tako, to je storjeno... Dajte vendar svetilko iz rok, kontesina. Tu, semkaj, na to mizo... Jamčim Vam, da nas ni nihče slišal; prava sreča je, da je donna Serafina odšla in da ima Njega eminencija dona Vigilija zaprtega v svoji sobi. Rano sem mu povila z mojo suknjo, na tla torek ni mogla kaniti nobena kapljica krvi; sicer pa grem takoj še z gobo dol in pobrišem."

Območnika je, pogledala Darija in potem dodala:

"Dih... Pazita torek obo nanj; jaz potihim k doktorju Giordanu, ki Vas je videl prihajati na svet in je vsega zaupanja vreden mož."

Ko sta bila Benedeta in Pirre z nezavestnim ranjencem sama v tej poltemni sobi, po kateri je takoreč strašila grozna mra, ki ju je tičila, sta obstala vsak ob eni strani postelje in nista našla nobene besede. Ona je iztegnila roke, da bi zrahjala napetost svojih bolečin, pa jih je zdaj zamolko stokača zvijala. Potem se je sklonila naden in je iskala življenja v tem bledem obrazu z zatisnjeni očmi. Resnično, dihal je, ali zelo počasi, in komaj da je bilo slišati; vendar se mu je pojavila slabotna rdečica na licu in naposled je odprli oči. Tako je prijela njevega roka in jo stiskala, kakor da hoče poloziti ves strah svojega srca v ta stisk; in bila je zelo srečna, ko je začutila, da ga slabotno vraca.

"Povej, ali me vidiš, ali me slišiš? ... Kaj se je zgodilo? Veliki Bog!"

Toda on ni odgovarjal, in bilo je videti, kakor da ga vznemirja Pierrova navzočnost. Ko jo je spoznal, se je navidezno vdal v to in je plašno gledal, če ni še kdo v sobi. Naposled je zamrmljal:

AGITATORJI NA DELU

Izkaz naročnin, ki so jih poslali agitatorji "Proletarca".

Vse naročnine, ki jih pošljajo zastopniki in drugi agitatorji Proletarca, so šteete na bazi polletnih naročnin. Nameč agitator, ki pošlje eno celoletno, je zabeležen v tem seznamu z dvema polletnima.

VI. Izkaz.

Anton Jankovich, Cleveland, O.	44
Chas. Pogorelec, Chicago, Ill.	18 1/2
John Zornik, Detroit, Mich.	14
John Rak, Chicago, Ill.	12
John Langerhole, Johnstown, Pa.	9
John Pohar, Oglesby, Ill.	8
Frank Podboy, Parkhill, Pa.	7 1/2
Anton Zornik, Hermine, Pa.	7
Frank Nagode, Sheboygan, Wis.	6
Frank Cesen, Detroit, Mich.	6
Mike Krutz, Willard, Wis.	6
Jacob Rozic, Milwaukee, Wis.	5
John Kosin, Girard, O.	4
Frances Zakovsek, No. Chicago, Ill.	4
Frank Ursitz, Sygan, Pa.	3
Joseph Vidmar, Milwaukee, Wis.	3
Frank Martinjak, La Salle, Ill.	3
Frank Skufca, Indianapolis, Ind.	2
Frank Udovich, Chicago, Ill.	2
Anton Tratnik, Diamondville, Wyo.	2
Joseph Snoy, Bridgeport, O.	2
Frank Petavs, Little Falls, N. Y.	2
Frank Zaitz, Chicago, Ill.	2
Louis Sterle, Krayn, Pa.	1
Joseph Radelj, West Allis, Wis.	1
John Kobi, Duluth, Minn.	1
Anton Sular, Arma, Kans.	1 1/2

Skupaj v tem izkazu (4 tedne) 175 1/2 polletnih naročnin. Prejšnji izkaz (4 tedne)

"Ne, nihče ni videl, nihče ne ve..."

"Ne, ne, potolaži se. Z Viktorino smo te prinesli semkaj, ne da bi bili srčali kogarkoli. Teta je odšla od doma, stric se je zaprl v svojo sobo."

Zdaj je bilo videti, da mu je laže, pa se je nasmejhal.

"Nočem, da bi kdo kaj zvedel; preneumno je."

"Za božjo voljo, kaj se je pa zgodilo?" je enkrat vprašala.

"Oh, ne vem, ne vem..."

Trudnega obraza je povesil veke, da bi se izognil vprašanju. Potem je pa pač razumeval, da je bolje, če takoj pove resnice.

"Neko" — je bil v somraku skrit v veži in je najbrže prežal name... Gotovo. In po tem, ko sem prišel domov, mi je sunil nož tu noter, v ramo..."

Trepetaje se je sklonila še niže in mu pogledala globoko v oči, pa je vprašala:

"Ali kdo je bil to, kdo je bil?"

Ko je potem s slabejšim in slabejšim glasom jecjal, da ne ve, da je mož pobegnil v temi, ne da bi ga bil mogel spoznati, je strašno zakričala:

"Prada je, Prada je! Povej! Saj vem!"

Besnela je.

"Saj vem, ali slišiš? Njegova nisem bila, pa noče, da bi se imela, rajši te ubije tisti dan, ko se ti bom smela vdati. Dobro ga poznam, nikoli ne bom srečna... Prada je, Prada je!"

Ali nenadna energija je oživila ranjenca; pošteno je protestiral.

"Ne, ne, Prada ni, in tudi noben ne, ki bi delal zanj... prisegam ti. Spoznal nisem mož, toda Prada ni bil, ne, ne."

V Darijevih besedah je bil tak glas resnice, da je moral prepričati Benedeto. Razuntega jo je zopet pograbila groza, ker je začutila, da je postal roka, ki jo je držala, zopet media, vlažna in mrtva, kakor odrevnela. Utrjen od zadnjega napora, je zopet omedel; obraz mu je bil zopet ves bel, oči so se zatisnile. Bil je videti, kakor da umira.

"Gospod abbe, poglejte, poglejte! Saj umira! Saj umira! Ves mrzel je že... Oh, veliki Bog, on umira!"

Pierre, ki je bil vsled njenega kričanja ves iz sebe, se je trudil, da bi jo potolažil.

"Preveč je govoril; izgubil je zavest kar prej... Zagotavljam Vam, saj čutim, da mu bije srce, le položite roko sem... Za tožjo voljo, nikar se tako ne razburjajte; zdravnik pride, pa bo vse dobro."

Ali ona ga ni poslušala in Pierre je bil priča izredno čudnega prizora, ob katerem je kar strmel. Nenadoma se je vrgla preko telesa oboževanega moža, pritisala ga kakor blazna k sebi, oblivala s svojimi solzami in pokrivala s poljubi, vmes pa je jecjala vroče besede:

"Oh, če te izgubim, če te izgubim... In nisem se ti dala; bila sem tako neumna, da sem se ti odrekla, ko bi bilaše lahko okusila vso srečo. Da, zaradi madone, misleča, da ji ugaja devištvu, da ji je treba ohraniti čistost za soprog, če se hoče, da mati božja blagovslovi zakon! Kaj bi ji bilo škodovalo, če bi bilo nas dvoje srečno? Potem — potem glej, če bi me prevarila — če bi te vzela, ne da bi se imela, ne da sva se objela — le to bi obžalovala, da nisem s teboj skupaj zapravila blaženosti! Da, da, da, rajši prokletstvo, kakor da se nisva imela — s svojo krvijo, s svojimi ustnicami!"

(Dalje prihodnjič.)

Vzlič širimi leti najhujše krize je med ljudstvom še vedno precej naivnežev, ki pravijo, da je največ delavcev brez dela zato, ker nočejo delati.

Otroško delo

Sociologi v demokratični republikanski stranki so veselo vzhičeni, ker je Rooseveltova administracija s svojo NRA vsaj na papirju odpravila delo otrok v industriji. Kompanije so se namreč prostovoljno obvezale, da otrok pod 16. letom ne bodo več vposljevale. Roosevelt je rekel, da ga to neznančno veseli, kajti zasluževanje otrok v tovarnah je bil madež za vso deželo.

Mi s tem soglašamo. Socialistično gibanje se od svojega početka bori za odpravo otroškega dela. Sodelovanjem unij je delavskemu gibanju že parkrat uspel, da se je kongres izrekel za zakonito odpravo otroškega dela, ampak vrhovno sodišče je tak zakon proglašilo neustavnim. Zdaj pa je že daljšo dobo pred Legislaturnim 48. držav ameriške Unije inicijativa za zakonski dodatak k ustavi, ki bi prepovedoval vposljevanje otrok. Če bi ga države hitele sprejemati kakor sprejemajo dodatek za odpravo prohibicije, bi bilo otroško delo v tovarnah te dežele za vselej odpravljeno. Kajti zakon, sprejet na ta način, bi bil ustaven. Ako g sprejme samo kongres, ga pa lahko zavrne vsak federalni sodnik.

Cemu predsednik Roosevelt ne apelira na legislature, da naj odobre dodatak k ustavi za odpravo otroškega dela? Cemu časopise je ne urgira poslanec k temu humanitarstu?

Zato ne, ker nočejo riskirati — otroškega dela! Otroke delavcev so pripravljeni riskirati, ne pa "bodočnosti profita", kajti morda se pripieta, da bo spet vse po starem in delo otrok bi prinašalo večje dobičke, ker garažo skoro zastonj.

Problem brezposelnosti ostane, dokler ostane profit.

"RAZREDNI BOJ"

Na sliki je skupina rudarjev, ki so nedavno zastavkali v Brownsburgu, Pa. V napadih od šerifovih deputijev je bilo več stavkarjev ubitih, še več pa ranjenih. Eden ranjencev je v tej skupini.

SISKOVČEV ODGOVOR

Konvenca SNPJ, zaostalo delo, Skukovo poizvedovanje in Barbichova nezgoda so razlog zapoznitve obljubljenega odgovora slednjemu živelj v Clevelandu. Ta nečedna igra, ki še vedno ječi pod mojo zapriseljivo izjavom, da je podla lažnica. Ne samo to, je tudi nizkotna, maščevalna in podla do skrajnosti. 8. in 9. maja (ko so bila njena natoljevanja še pod unijskim znakom), sedi na klopi političnih grebinov in tarna, da tarna, "Kako jasno je bilo takrat, ko je bil Jakšič v družbi Šiškovič in Skuka, ko je zmagovala demokratična stranka, in ko je bilo ime dr. Seliškar v Jakšič zastavljen na demokratični listini."

Si v "E." 8. maja. Drugi dan se pa sam urednik "E." pokaže v drugi luči, kot človek, ki ni prenesel mumpse, ospenice in oslovskega kašja Socializma. Naj se sam izpove: "Urednik Enakopravnosti se ni nikdar sramoval svojega političnega preprinjanja in se ta dan ne sramujem. Kakor jasno je bilo takrat, ko je bil Jakšič v družbi Šiškovič in Skuka, ko je zmagovala demokratična stranka, in ko je bilo ime dr. Seliškar v Jakšič zastavljen na demokratični listini."

Si v "E." 8. maja. Drugi dan se pa sam urednik "E." pokaže v drugi luči, kot človek, ki ni prenesel mumpse, ospenice in oslovskega kašja Socializma. Naj se sam izpove: "Urednik Enakopravnosti se ni nikdar sramoval svojega političnega preprinjanja in se ta dan ne sramujem. Kakor jasno je bilo takrat, ko je bil Jakšič v družbi Šiškovič in Skuka, ko je zmagovala demokratična stranka, in ko je bilo ime dr. Seliškar v Jakšič zastavljen na demokratični listini."

"E." se postavlja za varuhinjo zapovedni vso politično nestabilnost urednika "E"! Sramp je, da je bil dvakrat član kluba št. 27. in to je utajil v tem citatu. O BOJIH V NAPREDNIH DELAVSKIH VRSTAH naj si urednik prikliči v spomin polemiku z urednikom Proslete dve leti nazaj pa do dobil svoje o bojih v naprednih vrstah. To ni pozabljeno med NAPREDNIMI CLANI SNPJ in drugimi čitalci Proslete! Ce ne zadostuje naj ponovno prečita

ROJAKI IN ROJAKINJE.
Kadar PRIDETE NA SVETOVNO RAZSTAVO ZGLASITE SE V
BOHEMIAN BEER GARDEN

75 sob za prenočišča po 50c in 75c, ali od \$2 do \$3 na teden. Izvrstna domača kuhinja; razne pečenje po 25c porcija; fino pivo, vrček 5c; vino 5c kozarec in 50c steklenica. Vsak večer ple ob zvoki fine orkestra, brezplačno. Vas prijavijo vabi

OTTO SPOLAR, upravitelj,
1921 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

NOVE... nizke cene za gretje domov s plinom

Kurilnik upostavljen na vaš dom na naše stroške... ravnotako odstranjen na naše stroške ako vam ne bo ugajal!

Z nobeno drugo kurivo ni bilo še take ponudbe

VI NE INVESTIRATE NIČESAR!

Brez vsakih stroškov za vas vam upostavimo najmodernejši plinski kurilnik v vaši starci ogrevjalni napravi. Ce boste zadovoljni z njim, ostane. Ako ne—vi edino boste sodnik—ga odstranimo in upostavimo star sistem—na naše stroške. Nobeno drugo podobno podjetje ne more nuditi kaj boljšega.

KER je cena plina od 1. 1930. 31 znižana na polovico, je plinski gretje na mestu. Udobnost, prijetna in luksuirjosa toplota, ki je zdaj dosegljiva za večino ljudi.

Izpolnite kupon sedaj-ne odašajte

THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY
Prosim, pošljite mi informacije glede gretja mojega doma s plinom.

Ime _____

Naslov _____

Mesto _____ Tel. št. _____

Sporočite nam,

The Better Times Dream

Behind persistent advertising there is the theory that people can be made to believe anything if they are consistently told that thing. We have seen this theory demonstrated often enough to believe it to be true.

At the present time there are many millions of Americans who sincerely believe that prosperity is on the way. Ask them to explain why they are so confident, suggest that they name a few factors in the economic situation to justify hope for the immediate future and they will become mute. They don't KNOW anything. They merely believe.

What has been happening since March 4 gives more ground for alarm than for hope. It is not a good sign that prices have advanced faster than wages. It is not encouraging to note that labor is to be regimented into working armies at tasks which the same old money changers finance for gain. It is not cause for joy that industry is to be

supervised by a government which aims to continue the graft of rent, interest and profits for the benefit of an owning class.

Yet, so effective has been the Roosevelt ballyhoo that even those who are suffering from unemployment and reduced food allowances are frequently found dreaming of the better times on the way. Eventually their dreams are likely to be nightmares and their awakening bitter.

Socialists have always advocated that the management of industry should be a government function. But when they offered that idea to the people they urged that the workers first make the government theirs. Now, however, only half of the Socialist idea is becoming a fact. The government is indeed interesting itself in the production and distribution of the necessities of life. But the government is

—Reading Labor Advocate.

THOMAS PRAISES CLAESSEN'S MANUAL FOR SPEAKERS

A Manual for Socialist Speakers, by August Claessen. Published by the Rand Book Store, 7 E. 15th St., New York, N. Y. Price 25c from publishers or Socialist Party, 549 Randolph St., Chicago, Ill.

Reviewed by Norman Thomas.

If I live to be a hundred, I shall never forget my first outdoor speech in New York. It was to be in the evening but my knees began to knock together and my teeth to chatter almost as soon as I woke up. Anxiously I scanned the sky for clouds prophetic of rain to break up the meeting. No rain fell and somehow I and the audience both survived the meeting.

If the subject had been Socialism, if I had then known August Claessen, or if I had read this book I might not have been so badly off. Anyway, there is no authority in the United States, or I think in the world, better fitted to lead beginners than my friend and Comrade, August Claessen. He is, I think, the finest soapboxer in America, and for what we call soap-boxing I have a very high admiration. The same qualities that make him so effective on the street corner make him equally effective in a hall or before any audience.

I find in him several qualities we all should try to emulate. First, he does not thunder at an audience or ever talk over its head or down to it. He takes the audience into his

confidence. He has a "come now, let us reason together" sort of attitude.

Second, he makes a very skillful use of illustrations. They are apt to the point, and not dragged in by the hair of the head.

In the third place, he avoids two opposite errors into which we Socialists are likely to fall. On the one hand he does not talk about too many things. He does not feel obliged to give his opinion in one speech on everything from Einstein to rheumatism. He sticks to Socialism.

On the other hand, he does not have just one Socialist speech which has so fixed in his memory that his language falls always into the old familiar groove. He keeps up to date and applies the fixed principles of Socialism to the changing scene with skill and intelligence. How he does it, in so far as that can be put on paper, will be found in this most helpful little manual. I commend it to all Socialist speakers, and that ought to be to almost every Socialist.

Remember that the purpose of Socialist speaking is not to win praise for a great oration; it is rather to carry aloft the hearts, the minds and the wills of the hearers. If Socialism is the hope of the world, it must be a hope that we can impart to our fellow men. This book will be enormously useful in showing us the

ways.

It has been already announced in the Slovene Section of Proletarec that all four JSF branches in Chicago will hold a social gathering on Sunday, August 13, at the Forest Preserve in Willow Springs. Comrades of branch No. 1 say that plenty of cool refreshments will be available and the North Side members of branch 20 promise to entertain us with music by their Tamburica orchestra. Members of branch 16, also on the North Side will have charge of the foodstuffs, so we urge all friends to reserve Sunday, August 13, and spend the afternoon with us in Forest Preserve, just above Sterzina's Grove in Willow Springs.

Sunday, August 13, is also an important date for the Detroit comrades. Branch 114 JSF and its singing society "Svoboda" will hold an outing near the Upper Strait Lake. They invite their friends and sympathizers to join them and make merry. The net proceeds of this affair will go to the sustaining fund of Proletarec.

The street corner meeting held last Thursday night had a fairly good audience. We expect to continue these meetings every other Thursday night on the same corner, 26th St., and Millard Ave. It is important that our comrades co-operate, invite their friends and help in the distribution of literature.

Several more subs were received in the office last week. Anton Jankovich of Cleveland sent 22 more giving him a total of 44. In Oglesby comrade John Pohar secured 8 and from Willard, Wis., we have Mike Krutz listed with 6. From La Salle, Ill., Frank Martinak sent in 3. His letter informs us that working con-

When Will America Recover from the Depression?

By JOSEPH E. COHEN.

Those who still believe in fairy tales watched the industrial recovery act drop into the slot and looked for prosperity to fall into their lap.

But with that much admitted, the struggle between the classes must be intensified on the political field. If economic questions are to be settled in the halls of congress, then it becomes more necessary than ever before for the workers of the nation to send their own representatives to fill those halls.

Until the workers capture political power, and until they realize that the Socialist program offers the only final solution to the evils of the private profit system, better times are likely to be delayed by a "new deal" which already threatens to become a new slavery.

The clouds hiding the sun are the giants of industry. As they rise from the ground, they become their old selves. And they are not ready for new tricks.

The kernel of the recovery act is the building up of buying power by the masses. Consumption is to match production. Even with hours cut to make work for all, there is to be such boosting of wages as to buy the goods made and industry going.

Under capitalism that is a pretty fairy tale.

For the captains of the sunken ships of industry are drawing up the codes of "fair competition", as required by the recovery act. And they are using rotted lumber from the old craft.

The act prefers that such codes be arrived at by "mutual agreement" between men and management, after stressing the need for collective bargaining by organized labor of bona fide trade unions. But the management inside the open shop office are violating the spirit and letter of the act by drawing up codes which ignore the unions and do not pretend to deal with organized labor.

These discredited pilots of industry will take the nation for another ride—and another shipwreck.

The president could handle them in the twinkling of an eye. Instead of even reading their handcuffed codes, he could call upon the unions to draw up the charts for their trades and leave it to the open shop crew to come on board by "mutual agreement".

What dictatorial power the president has may need to be used—against those at the helm who have only results will count.

Labor Gymnastic Festival Sunday, August 13.

The Czechoslovak Workingmen's Gymnastic Association, D. T. J. "Rovnost" of Chicago will hold their Gymnastic Exhibition this Sunday, August 13th at the Pershing Road Gardens, Pershing Road near Oak Park Avenue, Stickney, Ill. Several out-of-town representative bodies of gymnasts from the D. T. J. of Cleveland and St. Louis as well as the German A. T. U. S. will participate and add special numbers to the afternoon program.

The program, which will begin at 2 P. M. will open with a speech by Dr. Frant. Soukup, president of the senate of Czechoslovakia and comrade Roy Burt, secretary of the

sent the vessels upon the rocks. It seems that dictatorship does not permit of being all dressed up and no place to go. Of Lincoln it was said by Robert Ingersoll that "he had the powers of a virtual dictator, but used them only on the side of mercy."

President Roosevelt will have to use those powers on the side of mercy and fair dealing, under the recovery act.

And when he has brought the open shop and antiunion employers into line, he can turn his attention to the conservatives in his cabinet who have thrown the anchor overboard.

The ship of industry cannot move with the iron deep in the mud.

The second part of the recovery act is the program of public works and construction. For this \$3,300,000,000 has been set aside. It is up to the president to spend every last dollar of it and at once.

That sum is only a small fraction of what is needed to try to catch up with what should have been doing the four years of the depression. Even if it could all be thrown into the market for goods and labor at one time, it would not be nearly enough to swing the balance of production up to where it has to be for real recovery to be felt.

The proof of recovery is in the stomach of the nation.

To the extent the hostile employers sabotage, as they did in the war, to profit for their own selfish pockets, they are violating the recovery act. The president is challenged by them to show his hand.

Letting the tories in the government drag anchor against spending the appropriation for public work is mutiny on board.

What chance under capitalism the nation has to recover is being destroyed in the cabin of the crew who upset the boat.

It is up to the president. A hungry, haunted and aroused nation is watching and waiting. This is no time for a fairy tale of what the recovery act is meant to be.

Only results will count.

Socialist Party of Cook County. Following the program there will be a dance to the music of Hussa's 12 piece Bohemian band in the spacious open air pavilion. Proper refreshments at popular prices will also be available. Admission tickets in advance are 40c and can be secured at Justice Prtg. office, 2534 S. Kedzie Ave., at Glaser's Cafe, 3551 W. 26th St., and at the Co-operative Store, corner Crawford and 27th St.

Everybody is talking about that National Industrial Recovery Act and everywhere we see insignia of the NRA displayed. Most Americans are falling for the NRA just as they did for a Balbo or some movie hero, as if the NRA is going to save them. The terms of the various industrial codes are still insufficient to bring about a return of better times. The hours of work are still too long and the wages still too meager to enable the workers to buy back all that they can produce with modern machinery. Besides, I can't for the world of me figure out how the greedy captains of industry can be pacified with reduced earnings. It's not their nature to let somebody else take some of the pile they have been getting. And if they will not concede it will only mean that the workers will share their working hours and salaries. Before long it's going to sum up in just that much.

• • •

Another very important factor enters into the NRA codes. Big business has always been known to be dishonest. They have employed dishonest methods and tactics and it seems that hanging an NRA sign in the window is going to be their protection to break the codes. It has hardly gotten under way and countless violations have been reported. What is going to happen should the code succeed temporarily in stemming the tide? Then the workers will forget as they always do and the capitalists will go on abusing and misusing the agreements. The spread of strikes everywhere gives the true indication of the stand the bosses have taken. No matter if the bosses be wrong, the workers shall have no say so in the management of hour or wages. They tell you that plainly. That's why we have so many strikes.

• • •

We are happy to learn that the New Leader is going to publish a weekly national issue for the low price of \$1.00 per year. The price should warrant a large circulation. Some of us have been a quite active in promoting other weekly propaganda papers because of the low price. Had the New Leader been on the lower price basis, no doubt, we would have given our attention to it first because it publishes a clear Socialist paper and gives the direct Socialist viewpoint on the problems of the day. There is need for such a paper and we hope the New Leader will consider added concessions in clubs of four or more as the low cost is the best means of securing newcomers into the fold. Our comrades are urged to give the new issue the support it deserves.

• • •

A fairly good sized crowd attended Sava's Moonlight picnic last Saturday. However, we would like to have seen many more.

It is to be granted that the numerous other similar affairs during the past two months have played out this sort of amusement. Nevertheless, the kitchen help and the bartenders were kept fairly busy dishing out the good things.

• • •

Of course criminals are morons. The smart ones can rob you blind without breaking any laws.

N.I.R.A. AND THE Workers

The first pamphlet on the Act from a working class viewpoint.

SEND 10c FOR A COPY

Socialist Party of America

549 RANDOLPH ST.

CHICAGO, ILL.

To Be Worth While

The Socialist Party has already educated a generation of men and women who have given and are giving splendid service to the cause of humanity in many ways. It is educating another generation for the same purpose. This is work of vital importance in the upward course of conscious evolution. Genuine Socialists will insist upon having a part in it.

Progress toward Socialism has been made in the past quarter of a century, and the work of the Socialist party has been a potent cause. There is still a long distance to go before we reach one hundred percent Socialism. The process of enlightenment must continue until the co-operative commonwealth becomes a fact.

In what way could one give time, energy and money for the welfare of others to better advantage than by helping to spread the glad tidings of Socialism so as to hasten the coming of a brotherly social order?

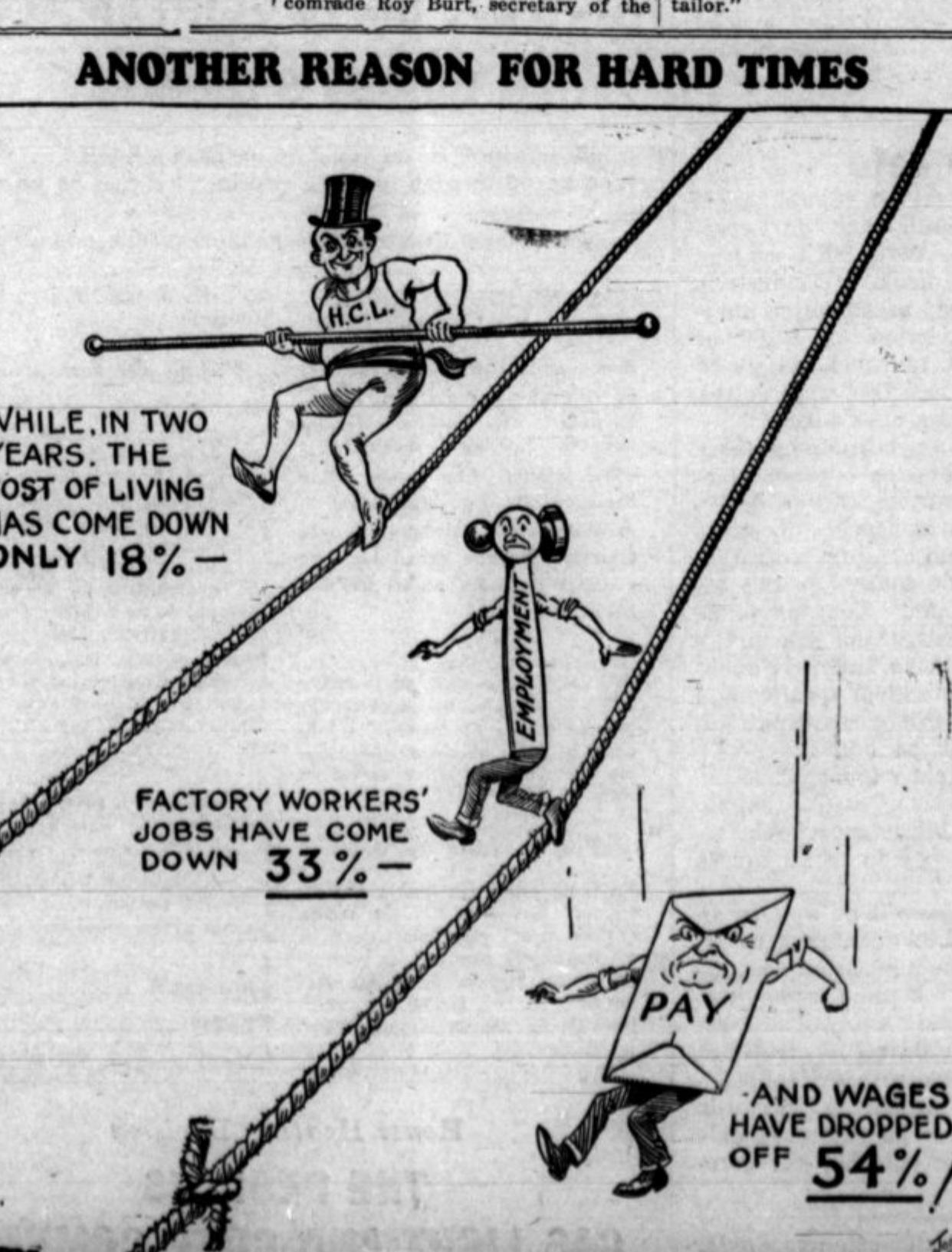
It is the best way to make one's life worth living.

It is therefore a privilege to be a member of the Socialist party. The opportunity is open to all who really desire to make their lives worth while.

—T. M. L.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

This is due mainly to the brilliant educational work done by the Socialist party. It is vitally needed in the same field now.

Occasionally we read of a debate on the question whether or not life is worth living. The poor selfish cynics who think life is not worth living are to be pitied. They think that way because they look out for themselves. A person who is filled with love for others, and who tries to help others, never has to ask himself if life is worth living. He knows it is, for life is a joy to him.

In what way could one give time, energy and money for the welfare of others to better advantage than by helping to spread the glad tidings of Socialism so as to hasten the coming of a brotherly social order? It is the best way to make one's life worth living. It is therefore a privilege to be a member of the Socialist party. The opportunity is open to all who really desire to make their lives worth while.

There was a handful of Socialists in this country when the Socialist party began its career. There are several million now. And there are many more millions of people who have come part of the way over to the Socialist position.

Everybody is talking about that National Industrial Recovery Act and everywhere we see insignia of the NRA displayed. Most Americans are falling for the NRA just as they did for a Balbo or some movie hero, as if the NRA is going to save them. The terms of the various industrial codes are still insufficient to bring about a return of better times. The hours of work are still too long and the wages still too meager to enable the workers to buy back all that they can produce with modern machinery. Besides, I can't for the world of me figure out how the greedy captains of industry can be pacified with reduced earnings. It's not their nature to let somebody else take some of the pile they have been getting. And if they will not concede it will only mean that the workers will share their working hours and salaries. Before long it's going to sum up in just that much.

What causes all the strikes? inquired a young woman who was "sick of reading about all the strikes." Why don't they go to work when they have a chance? And added, "they are not helping out the new deal any." Those questions show the lack of knowledge and experience, she was told. Conditions in the shop or factory or mine get so unbearable or else the wages were cut so low that the workers could not stand them and so rebelled. The strike is the only weapon the workers have in forcing up their wages or in bettering working conditions. But this was no time to strike came back the retard. Not when everybody else is "breaking their necks" to bring back prosperity. And that's the kind stuff that comes out of the average citizen. You can bet that we've got more than a job to get them to think straight.

• • •

The Illinois Convention of the Continental Congress had a good deal to say about the coal situation and the dirty raw deal that is being given the Progressive Miners. Through the convention one could observe the friendly feeling for them. Peculiar then that the Progressive Miners Journal fails to mention anything about the proceedings, especially, when the Congress adopted several resolutions especially favorable to the Progressives.

• • •

Obliging Soul

Creditor: Look here, I can't keep coming to your house every day for my money.

Debtor: Well, I'll tell you what. Suppose you call every other Wednesday.

Of course criminals are morons. The smart ones can rob you blind without breaking any laws.

N.I.R.A. AND THE Workers

The first pamphlet on the Act from a working class viewpoint. SEND 10c FOR A COPY

Socialist Party of America

549 RANDOLPH ST.

CHICAGO, ILL.